

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 474/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. M., B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutiami Daňového úradu B. sp. zn. 602/231/97283/2005/HV a sp. zn. 602/231/97290/2005/HV z 10. novembra 2005 a rozhodnutiami Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky sp. zn. I/222/13872-91409/2005/992205-r a sp. zn. I/222/14220-93489/2005/992206-r z 2. januára 2006, ako aj namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a tiež práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. M. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2010 doručená sťažnosť JUDr. P. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutiami Daňového úradu B. (ďalej len „daňový úrad“) sp. zn. 602/231/97283/2005/HV a sp. zn. 602/231/97290/2005/HV z 10. novembra 2005 (ďalej aj „rozhodnutia daňového úradu“) a rozhodnutiami Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) sp. zn. I/222/13872-91409/2005/992205-r a sp. zn. I/222/14220-93489/2005/992206-r z 2. januára 2006 (ďalej aj „rozhodnutia daňového riaditeľstva“), ako aj porušenie základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy, čl. 11 a čl. 36 listiny a tiež práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že sa dostal do omeškania so zaplatením cestnej dane za rok 2001 a 2002, čo bolo podľa neho spôsobené daňovoprávnym konaním v súvislosti s daňou z príjmov fyzických osôb, v dôsledku čoho zaplatil cestnú daň za uvedené roky až v decembri 2002. Nadväzne na to mu bol ku koncu roka 2005 vyrubený sankčný úrok.

V súvislosti s tým sťažovateľ poukázal na to, že „*Sankčný úrok ako hmotnoprávny inštitút podľa zákona č. 87/1994 Z. z. o cestnej dani v znení neskorších predpisov bolo možné vyrubiť len do 31. decembra 2004, pretože od 1. januára 2005 bol uvedený zákon zrušený; zaniklo objektívne právo.*“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ podal proti rozhodnutiam daňového úradu sp. zn. 602/231/97283/2005/HV a sp. zn. 602/231/97290/2005/HV z 10. novembra 2005,

ktorými mu bolo vyrubený sankčný úrok, odvolanie, o ktorom rozhodlo daňové riaditeľstvo rozhodnutiami sp. zn. I/222/13872-91409/2005/992205-r a sp. zn. I/222/14220-93489/2005/992206-r z 2. januára 2006 tak, že napadnuté rozhodnutia daňového úradu potvrdilo.

Nadväzne na to sťažovateľ podal 31. januára 2006 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu proti označeným rozhodnutiam daňového riaditeľstva. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 36/2006, 2 S 96/2006 zo 4. marca 2008 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) žalobu o preskúmanie napadnutých rozhodnutí daňového riaditeľstva zamietol potom, ako dospel k záveru, že *„správny orgán správne vyrubil sankčný úrok“*.

Dňa 30. apríla 2008 podal sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil potom, ako *„po preskúmaní dôvodov odvolania zistil, že námietky žalobcu voči právnomu posúdeniu skutkového stavu krajským súdom ako aj daňovými orgánmi neboli dôvodné, rovnako neboli dôvodné aj ďalšie námietky...“*.

Dňa 28. decembra 2009 doručil sťažovateľ najvyššiemu súdu dovolanie proti jeho rozsudku sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009, o ktorom tento rozhodol uznesením sp. zn. 1 Sdo/178/2009 zo 16. júna 2010 tak, že dovolacie konanie zastavil. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 3. augusta 2010.

Sťažovateľ tvrdí, že označené rozhodnutia daňového úradu sú paaktami (ničotnými administratívno-správnymi aktami), ktorými tento štátny orgán porušil jeho základné ľudské práva. V súvislosti s týmto tvrdením argumentuje tým, že *„Vzhľadom na vyššie uvedené právny stav, po 1. januári 2005*

„a) prestal existovať štátny administratívno-právny (správny) orgán – daňový úrad, ktorý by mal kompetenciu vyberať cestnú daň, ako štátnu daň,

b) prestala existovať cestná daň ako štátna daň,

c) prestala existovať kompetencia (právomoc a príslušnosť) štátnych administratívnoprávnych (správnych) orgánov vyrubovať cestnú daň ako štátnu daň, vrátane sankcionovania porušenia nezaplatenia takejto štátnej dane.

Uvedené paakty (ničotné akty) daňového úradu neboli rozhodnutiami kompetentných štátnych administratívnoprávnych (správnych) orgánov a preto sa nestali právoplatnými a nie sú vykonateľné – vymáhateľné.

2. Následne Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky svojimi rozhodnutiami potvrdilo paakty (ničotné akty) daňového úradu, čím potvrdilo ich protiústavnosť a tým aj neprávoplatnosť a nevykonateľnosť. Aký iný právny dôsledok môžu mať obidve rozhodnutia daňového riaditeľstva?“.

Pokiaľ ide o krajský súd a najvyšší súd, tie sa podľa sťažovateľa «jednak odmietli zaoberať tým, že tak Daňový úrad B. ako aj Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky konali v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jednak zaoberali sa podaniami sťažovateľa len z hľadiska uplatnenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) o správnom súdnictve. Tým v rozpore s princípom náležitého zistenia skutkového stavu kauzy a právne náležitého jeho posúdenia zámerne alebo v dôsledku odborného zlyhania nevysporiadali sa s ústavným základom kauzy. Veď predsa už samotné zistenie postupu štátnych administratívnoprávnych (správnych) orgánov – daňových orgánov Slovenskej republiky bolo a je právnym titulom na vyslovenie nulity tzv. rozhodnutí bez ohľadu na uplatňovanie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o správnom súdnictve.

Naviac, aby bolo možné aplikovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o správnom súdnictve, to predpokladá, že existoval kompetentný administratívnoprávny (správny) – daňový orgán a že takýto daňový orgán mohol na základe zákona uplatniť sankciu (hmotnoprávny aspekt) a že tento daňový orgán konal a rozhodol (procesnoprávny aspekt) na základe zákonom upraveného procesného postupu. Teda

1. rozhodnutie, či iný akt musí vydať administratívnoprávny (správny) orgán.

V danej kauze už viac ako 10 mesiacov pred vydaním paaktov Daňovým úradom B. takýto administratívnoprávny (správny) orgán neexistoval!!! Právne významná skutočnosť,

že daňové orgány zostali a existujú ako štátne administratívnoprávne (správne) orgány s kompetenciami konať a rozhodovať v iných daniach ako v cestnej dani, ktorá bola príjmom štátu – Slovenskej republiky, je iná vec.

Pre cestnú daň, ktorá bola príjmom štátu – Slovenskej republiky (v súčasnosti cestná daň je príjmom vyšších územných celkov – samosprávnych krajov) štátne administratívnoprávne (správne) orgány – daňové orgány zanikli 31. decembra 2004 pretože k uvedenému dátumu zanikla ich kompetencia. Paakty Daňového úradu B. boli vydané 10. novembra 2005!!!

2. Pre konanie a rozhodovanie administratívnoprávnych (správnych) orgánov, teda pre uplatnenie ich kompetencií musí existovať tak hmotnoprávna ako aj procesnoprávna zákonná úprava; exces medzi zákonnou úpravou (tým čo má byť) a aplikáciou zákonnej úpravy (tým čo v konkrétnom prípade je) administratívnoprávnymi (správnymi) orgánmi umožňuje aplikovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o správnom súdnictve. Pritom zákonná úprava je materiálna podmienka (aj) pre uplatňovanie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o správnom súdnictve.».

Sťažovateľ napokon poukazuje na to, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu „vyčerpал tak opravné prostriedky ako aj iné právne prostriedky, aby paakty boli v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uznané právne relevantným spôsobom za nulitné a právne vzťahy nimi založené aby boli reštituované do zákonného stavu“.

Na základe uvedených dôvodov sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„aa) Daňový úrad B. paaktmi (ničotnými aktmi) z 10. novembra 2005 č. 602/231/97283/2005/HV a č. 602/231/97290/2005/HV a Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutiami z 2. januára 2006 č. I/222/13872-91409/2005/992205-r a č. I/222/14220-93489/2005/992206-r porušili čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd,

ab) Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 Sžf 52/2008 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy

Slovenskej republiky a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd, základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a preto kauzu vracia na ďalšie konanie;

b) priznal v súlade

ba) s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 1.500,- euro;

bb) s § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov úplnú náhradu trov konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom

prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom posudzovanej sťažnosti je tvrdenie jednak sťažovateľa, že rozhodnutiami daňového úradu sp. zn. 602/231/97283/2005/HV a sp. zn. 602/231/97290/2005/HV z 10. novembra 2005 a rozhodnutiami daňového riaditeľstva sp. zn. I/222/13872-91409/2005/992205-r a sp. zn. I/222/14220-93489/2005/992206-r z 2. januára 2006 bol porušený čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny, a tiež tvrdenie, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy a čl. 11 a čl. 36 listiny, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

1. Ústavný súd posudzoval z hľadiska namietaného porušenia označených článkov ústavy najprv tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta ich porušenie označenými rozhodnutiami daňového úradu a daňového riaditeľstva.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane pred namietaným porušením označených článkov ústavy a listiny vo vzťahu k rozhodnutiam daňového úradu sp. zn. 602/231/97283/2005/HV a sp. zn. 602/231/97290/2005/HV z 10. novembra 2005

a rozhodnutiam daňového riaditeľstva sp. zn. I/222/13872-91409/2005/992205-r a sp. zn. I/222/14220-93489/2005/992206-r z 2. januára 2006 rozhodoval na základe žaloby o preskúmanie zákonnosti podanej sťažovateľom krajský súd, a to rozsudkom sp. zn. 2 S 36/2006, 2 S 96/2006 zo 4. marca 2008, ktorý v dôsledku odvolania podaného sťažovateľom preskúmal najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 52/2008. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať namietané rozhodnutia daňového úradu a daňového riaditeľstva.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny rozhodnutiami daňového úradu sp. zn. 602/231/97283/2005/HV a sp. zn. 602/231/97290/2005/HV z 10. novembra 2005 a rozhodnutiami daňového riaditeľstva sp. zn. I/222/13872-91409/2005/992205-r a sp. zn. I/222/14220-93489/2005/992206-r z 2. januára 2006 pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Ústavný súd ďalej posudzoval sťažnosť sťažovateľa z hľadiska namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy a čl. 11 a čl. 36 listiny a tiež práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je časovo neobmedzeným právnym prostriedkom ochrany základných práv a slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok jej prijatia na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavom súde). Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti musel zaoberať aj otázkou, či sťažnosť bola podaná včas. Podanie sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty je zákonom ustanoveným

dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V tejto súvislosti je zároveň potrebné pripomenúť, že ustanovenie o lehote na podanie sťažnosti je ustanovením kogentným, to znamená, že ústavný súd nemôže zmeškanie tejto lehoty odpustiť alebo ju predĺžiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06).

Lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde by mala podľa názoru ústavného súdu vyjadrovať dobu, ktorá je postačujúca na uplatnenie účinnej ústavnej ochrany sťažovateľom a zároveň rešpektuje aj princíp právnej istoty (m. m. III. ÚS 186/02, IV. ÚS 287/09).

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 52/2008 z 30. septembra 2009 nadobudol právoplatnosť 2. decembra 2009.

V danej veci bola sťažnosť doručená ústavnému súdu 9. decembra 2010 (na poštovú prepravu podaná 8. decembra 2010), teda s odstupom takmer jedného roka od nadobudnutia právoplatnosti namietaného rozhodnutia.

Keďže v čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy sťažnosťou smerujúcou proti napadnutému rozsudku krajského súdu, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom, bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Vzhľadom na to, že nedostatok právomoci na prerokovanie sťažnosti a tiež oneskorenosť jej podania sú základnými a neodstrániteľnými prekážkami konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nepovažoval za dôvodné v rámci predbežného prerokovania sťažnosti skúmať existenciu ďalších možných dôvodov brániacich prijatiu

sťažnosti na ďalšie konanie vyplývajúcich z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. zjavnú neopodstatnenosť).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom, a to pokiaľ ide o jeho návrh na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj požadovanú úhradu trov konania, a ústavný súd už taktiež nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na odstránenie nedostatkov jeho sťažnosti, najmä na predloženie splnomocnenia na zastupovanie pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2010